

Рецензија наставног учила
"Систем цивилне одбране",
Аутора проф.др Владимира
Јаковљевића, доставља.-

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ ФАКУЛТЕТА
ЦИВИЛНЕ ОДБРАНЕ У БЕОГРАДУ

На основу одлуке Наставно-научног већа Факултета цивилне одбране број 905/23 од 08.12. 2005.године, извршио сам стручну рецензију наставног учила "Систем цивилне одбране", аутора проф.др Владимира Јаковљевића.

Наведено наставно учило има укупно 235 страница куцаног текста. Текст садржи петност поглавља, увод и попис консултоване литературе. Наставно учило нема графичке аргументације. У вези стручне рецензије наведеног наставног учила, дајем следеће мишљење:

1. Понуђени материјал наставног учила "Систем цивилне одбране" сматрам потребним и веома корисним за предмет Систем цивилне одбране и за Факултет цивилне одбране као високообразовну и научну институцију.
2. У стручном и методолошком смислу понуђени материјал наставног учила представља заокружену логичку целину. У стручном погледу обрађени садржаји имају висок ниво те се могу користити као основни наставни материјал.
3. Обим понуђеног наставног учила "Систем цивилне одбране", у основи, задовољава све критеријуме овакве врсте писаних материјала. Према броју часова предмета за који се ради овај наставни материјал "Систем цивилне одбране", не би било сувишно да је обим материјала и нешто већи. Уношењем графичке аргументације (шема, графикона, табела), могао би се значајно повећати обим овог наставног материјала.
4. У целом тексту понуђеног наставног материјала-наставног учила, требало би да функционише појам "систем цивилне одбране", уместо појма "цивилна одбрана". То је веома значјно јер се тематика наставног учила односи на програмске садржаје предмета Систем цивилне одбране.
5. Ради боље прегледности и приступачности материјала овог наставног учила свим корисницима, требало би сва поглавља означити римским бројевима а подпоглавља првог и наредних нивоа арапским бројевима. Сугеришем аутору да поглавља не треба издвајати ако нема оптималан број страна куцаног текста

(најмање 10 страна без графичких прилога). Свакако, то захтева фузионисање неких поглавља у друга поглавља са сличним тематским садржајем.

6. Понуђена структура наставног учила би могла бити боље структурирана. Због тога неопходно би било донекле изменити понуђену структуру по следећем:

6.1. Прво поглавље требало би носити наслов "Појмовно одређење система цивилне одбране", уместо наслова "Цивилна одбрана-појмовно одређење". У оквиру овог поглавља, поред датих подпоглавља требало би обрадити као подпоглавља и следеће:

- Улога система цивилне одбране, уместо подпоглавља "Усмереност цивилне одбране",
- Принципи на којима се заснива и изграђује систем цивилне одбране.

6.2. Друго поглавље требало би да носи наслов "Основе одбрамбене политике Србије и Црне Горе" (понуђено седмо поглавље). У овом поглављу тежиште треба дати на одбрану а не на безбедност јер је она у програмским садржајима доста заступљена.

6.3. Треће поглавље требало би да носи наслов "Друштвена условљеност система цивилне одбране и етапе његовог развоја" (понуђено треће поглавље). У оквиру овог поглавља требало би обрадити следећа подпоглавља:

- Друштвена оправданост изградње система цивилне одбране код нас и у свету,
- Етапе развоја система цивилне одбране.

Понуђено подпоглавље "Глобалне опасности и цивилна одбрана" треба пребацити у друго поглавље са ризицима и претњама.

6.4. Четврто поглавље требало би да носи наслов "Место система цивилне одбране у савременим одбрамбеним концепцијама и одбрамбено-заштитиним системима" (понуђено четврто и пето поглавље). У овом поглављу требало би обрадити садржаје треће теме наставног програма предмета "Систем цивилне одбране".

6.5. Пето поглавље требало би да носи наслов понуђеног шестог поглавља. У њему би, поред већ обрађеног, требало дорадити неколико најзначајнијих система цивилне одбране у свету (САД, Русије, Кине, Шведске и неке од земаља југоисточне Европе). На тај начин би био поткрепљен наслов овог поглавља.

6.6. Шесто поглавље требало би да носи наслов "Место и улога система цивилне одбране у систему одбране Србије и Црне Горе" (понуђено девето поглавље). Поред понуђених подпоглавља требало би обрадити као засебна и следећа подпоглавља:

- Чиниоци који утичу на изградњу савременог система цивилне одбране у Србији и Црној Гори,
- Начела организације и функционисања система цивилне одбране у Србији и Црној Гори,

- Улога субјеката система цивилне одбране у реализацији задатака система цивилне одбране.

Из овог поглавља би требало изоставити подпоглавље "Систем цивилне одбране Србије и Црне Горе", јер се оно детаљно разрађује у наредном поглављу "Структура система цивилне одбране".

6.7. Седмо поглавље требало би да носи наслов "Систем цивилне одбране Србије и Црне Горе" (понуђено десето поглавље). На почетку овог поглавља требало би обрадити следећа подпоглавља:

- Нормативно-правне основе система цивилне одбране Србије и Црне Горе,
- Структура система цивилне одбране Србије и Црне Горе,
- Међународни оквири изградње система цивилне заштите (понуђено треће поглавље).

У овом поглављу под четвртим поглављем била би обрађена "Организација система цивилне заштите у Србији и Црној Гори" (сада под 10.1.). Под петим подпоглављем требало би обрадити садашње једанаесто поглавље "Служба осматрања и обавештавања", јер се она нигде не разматра као систем. На овај начин би било заокружено ово поглавље као једна логичка целина "Систем цивилне одбране Србије и Црне Горе", што је и тежиште овог наставног учила.

6.8. Осмо поглавље било би садашње дванаесто поглавље, чија структура задовољава предвиђене програмске садржаје.

6.9. Девето поглавље требало би да носи наслов "Руковођење системом цивилне одбране Србије и Црне Горе". Ово поглавље је неопходно јер је руковођење овом системом једна од најзначајнијих функција у одбрамбеном систему Србије и Црне Горе, а у понуђеном материјалу није обрађено. У оквиру овог поглавља требало би, као један од поднаслова, обрадити (ако је то потребно) понуђено петнаесто поглавље "Корелација задатака унутрашњих послова и система цивилне одбране". У овом поглављу треба обрадити и друге корелације са цивилном одбраном (СМИП...).

6.10. Десето поглавље требало би да носи наслов "Едукација за потребе система цивилне одбране Србије и Црне Горе" (понуђено четрнаесто поглавље). У оквиру овог поглавља требало би обрадити следећа подпоглавља:

- Врсте едукације и њихово трајање,
- Едукација кадрова за потребе система цивилне одбране,
- Едукација грађана за потребе система цивилне одбране, и
- Вежбовне активности у систему цивилне одбране.

6.11. Једанаесто поглавље требало би да носи наслов "Перспективе развоја система цивилне одбране код нас и у свету". Ово поглавље је неопходно ради сагледавања могућности и перспектива развоја система цивилне одбране у народном периоду и покривања програмских садржаја шеснаесте теме предмета Систем цивилне одбране.

7. У оквиру садржаја, овог наставног учила понуђено је посебно поглавље "Систем одбране Србије и Црне Горе" (понуђено осмо поглавље), које сматрам да треба изоставити, јер се ови садржаји у целини изучавају у оквиру предмета Системи одбране, те је непотребно понављање.

Такође, у понуђеном наставном училу, као посебно поглавље, дато је "Неоружано супростављање-ненасилна цивилна одбрана" (понуђено тринаесто поглавље), које сматрам да треба изоставити јер се његови садржаји детаљно изучавају у оквиру предмета Теорије конфликта и Системи одбране, те је непотребно понављање.

8. Напред изнето указује да би се у одређеној мери морали усагласити садржаји понуђеног наставног учила са програмским садржајима предмета "Систем цивилне одбране". Сугеришем аутору да сагледа у којој је мери овај материјал компатибилан са захтевима Наставног плана и програма, за наведени предмет, и у том правцу извршити одређене (горе наведене) дораде.

9. Предлажем аутору да сагледа могућности графичког представљања појединих садржаја овог наставног учила. Мишљења сам да за то има простора и потребе, јер би подигло ниво и квалитет понуђеног наставног учила.

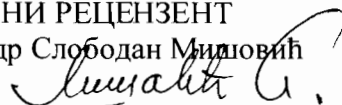
10. Мање техничке и словне грешке не умањују значај и општи квалитет овог наставног учила.

11. На основу свега напред изнетог материјал за наставно учило "Систем цивилне одбране" оцењујем позитивно, уз напомену да би наведене примедбе требало отклонити пре објављивања.

12. Предлажем Наставно-научном већу Факултета цивилне одбране, да прихвати позитивну рецензију наставног учила "Систем цивилне одбране" аутора проф.др Владимира Јаковљевића, уз неопходно отклањање горе наведених примедби, и објави га као уџбеник за предмет Систем цивилне одбране.

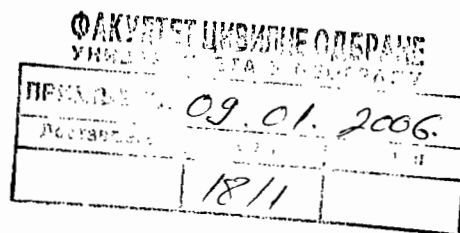
21.12. 2005.године
БЕОГРАД

СТРУЧНИ РЕЦЕНЗЕНТ
Проф.др Слободан Миловић

др Милоје Цветковић,
ред. професор

Београд, 09.01.2006.

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ ФЦО

Предмет: Рецензија уџбеника др Владимира Јаковљевића, ванр. проф.

Одлуком ННВ број 905/23 од 08.12.2005. године одређен сам за рецензента уџбеника др Владимира Јаковљевића, ванр. проф. под насловом „Систем цивилне одбране“ за истоимени наставни предмет. На основу прегледа поднетог матетријала, подносим следећу

РЕЦЕНЗИЈУ

1. Поднети материјал је обима 235 страница, обрађен кроз 15 поглавља и откуцан у дуплом прореду. Материјал је урађен за наставни предмет Систем цивилне одбране, који се слуша у 5. семестру са фондом од 90 часова на смеровима Цивилна одбрана и Цивилна заштита и заштита животне средине.
2. Датим материјалом су обрађене све теме из наставног програма. Једина дилема је за тему „Руковођење у систему цивилне одбране“. Овакав наслов не постоји у датом материјалу, али постоји наслов „Менаџмент у систему цивилне одбране“, чији текст ипак не одговара тезама из теме о руковођењу. Међутим, ако аутор у настави реализује тему о менаџменту како је дато у материјалу уместо теме о руковођењу, што је право наставника да осавремењава наставни програм, онда је поклапање материјала са наставним програмом потпуно. Но, ипак сматрам да би текст о менаџменту требало допунити са организацијом, органима и надлежностима у руковођењу цивилном одбраном. На аутору је да ову моју сугестију прихвати или не.
3. Уобичајемо је у уџбеницима да се поглавља нумеришу римским бројевима, а наслови у поглављима арапским бројеви почев од 1 у сваком поглављу (без означавања поглавља у насловима). Предлажем аутору да се у овом смислу изврши пренумерација свих наслова.
4. Поглавља 7 и 8, „Правци развоја безбедносне и одбрамбене политике СЦГ“ и „Систем одбране СЦГ“, не егзистирају у наставном програму. Поред тога, ово су теме које се обрађују у наставном предмету „Системи одбране“ и обрађене су у уџбенику из тог предмета, који је рецензиран и у процедури је припреме за штампу. Због тога ова два поглавља треба избацити из материјала. Њиховим избацавањем неће се нарушити логичка целина материјала, јер поглавља 6 и 9 могу да следе једно за другим.

Уколико би ова поглавља остала у материјалу, онда би требало цео текст да се преуреди, јер је већи део текста дословно преузет из „Стратегије одбране ДЗ СЦГ“ и „Беле књиге ДЗ СЦГ“ (означено у материјалу на странама 99-106 и 109-111)

5. Поглавље 10 носи назив „Структура система цивилне одбране СЦГ“, а сви наслови говоре о цивилној заштити. Ово би могло да се превазиђе тиме што би се објединила

поглавља 10 и 11 под називом поглавља 10 и да се на почетку дају опште поставке о структури система цивилне одбране, а затим обраде проблематике цивилне заштите и службе осматрања и обавештавања. Поред тога, сматрам да је превелики обим од 40 страница за проблематику цивилне заштите, јер није толики удео те теме у наставном програму, а овако детаљно обрађена тема одговара предмету Цивилна заштита, а не предмету Цивилна одбрана. Мој предлог је да се текст скрати и да се дају само битна и општа обележја цивилне заштите.

6. На стр. 38 обрађује се текст под насловом „Међународна организација цивилне заштите“. Овај назив се користи и у тексту као превод за „International Civil Defence Organisation“. Реч „defence“ означава појам „одбрана“, а не „заштита“, мада се у неким преводима може наћи и појам „заштита“. Мислим да би ово требало појмовно усагласити, или бар дати коментар зашто се користи појам „заштита“; може да опстане једино ако је садржај рада организације искључиво везан за цивилну заштиту.

7. У тачки 3.2.3.6. (стр. 52) треба избацити наслове и ознаке нижег нивоа и исте обработити само посебним пасусима са болдирањем појма на почетку пасуса.

8. Треба размислити о појму „концепција одбране“ у наслову поглавља 4 и у самом тексту. Данас се тај појам више не користи и говори се само о стратегији одбране. У Стратегији одбране ДЗ СЦГ користи се појам „стратегички концепт одбране“, а не „концепција одбране“. Мислим да би ово требало да се усагласи.

9. На самом куцаном материјалу су дате одређене опаске и сугестије на странама: 1-6, 9, 11, 15, 35, 37-41, 59, 54-56, 58, 60, 64, 65, 85, 90, 94, 119, 121, 124, 125, 135, 150, 152, 153, 176, 185, 196, 197, 202, 206, 218 и 234. Ради се о одређеним грешкама у куцању, у изражавању и о одређеним сугестијама датим ради јасноће текста. На аутору је да ли ће сугестије да прихвати. Интервенције на тексту су врло једноставне и решавају се у врло кратком времену.

10. Сматрам да је предати материјал урађен врло стручно и професионално. Написан је разумљивим и јасним стилем и погодан је за апсолвирање од стране студената. Предлажем да се, после одређених корекција, покрене процедура објављивања и да се третира као уџбеник.

РЕЦЕНЗЕНТ

др Милоје Цветковић/ред. проф.
